

Keretmegállapodás a közigazgatási dokumentumok fordítása során generált fordítómemória-adatok megosztásáról.

1. BEVEZETÉS.

A közszféra információinak további felhasználásáról szóló első szabálycsomag 2003. évi elfogadása óta a keletkezett adatok mennyisége világszerte exponenciálisan nőtt, és folyamatosan új adattípusok létrehozására és gyűjtésére kerül sor.

Ugyanakkor megfigyelhető az is, hogy a nyelvfeldolgozási technológiák folyamatosan fejlődnek az adatelemzés, -használat és -feldolgozás tekintetében.

A gyors technológiai fejlődés lehetővé teszi új szolgáltatások és alkalmazások létrehozását, amelyek az adatok használatán, összegyűjtésén és kombinálásán alapulnak.

A különböző technikai eszközökön keresztül gyűjtött vagy különböző formátumú nagy információgyűjteményekből kinyert adatok tömeges mennyisége vagy a „big data” új ismeretek kialakítására képes a legkülönbözőbb ágazatokban, mindazonáltal problémákat is felvet az adatok feletti tulajdonjog és a további használat tekintetében.

A közigazgatás, valamint a közigazgatási ágazat szervei és egységei nagy mértékben állítanak elő olyan adatokat, amelyek rendkívül hasznosak a (természetes) nyelvek feldolgozásával foglalkozó iparágak számára. A közigazgatás rendkívüli mennyiségű adatot generál a feladatai ellátása során. Az adatok használata és felhasználása kedvező lehet mind a közigazgatás, mind pedig az iparág számára.

Az adatbányászati és „big data” technikákkal és a természetes nyelvek feldolgozására irányuló technológiákkal kombinálva az adatok közigazgatás általi használata megkönnyítheti az állami döntéshozatalt, valamint a közigazgatás hatékonyságát.

E keretmegállapodás célja, hogy ajánlásként funkcionáljon a tagállamok számára a nyílt licenciák bevezetésével kapcsolatban, amelyek megszüntetik a jogi akadályokat, és amelyekkel az ilyen adattípusokat be lehet építeni az új ismeretek kialakításába.

A különböző kormányzatok, vállalatok és nemzetközi szervezetek körében a nagy adatmennyiségek használatának és további felhasználásának megkönnyítését célzó megfelelő mechanizmusként bevett gyakorlat lett, hogy közérdekű adatokat állítanak elő annak érdekében, hogy ezekre a licenciákra támaszkodjanak, különös tekintettel a PDDL-re, a GPL-re és a Creative Commons-ra (CC), amelyek esetén az adatbázisokhoz való valamennyi jogról lemondanak.

2. Miért van szükség az adatmegosztás kezeléséről szóló európai keretmegállapodásra?

A fordítómemóriákból származó adatok megosztásáról szóló keretmegállapodás szükségességének okai.

2.1. Általános megközelítés.

A **TMX-adatmegosztásról** szóló **keretmegállapodás** nem véletlen, és nem is pusztán mellékes vagy eseti jelentőségű. Épp ellenkezőleg, olyan igényre ad választ, amelynek számos mögöttes oka van. Az európai közigazgatás naponta több ezer fordítást termel, és ezek a fordítások olyan adatbázisokat hoznak létre, amelyek adatként való közzététele már jogi felhatalmazást igényel (nyílt hozzáférésű adatokról szóló európai irányelv).

Két rendkívül releváns pont van, amely rámutat a megfelelő szabályozásra és a közigazgatási forrásokból származó szövege fordítása során generált adatok megosztásával kapcsolatos problémák kezelésére vonatkozó alapvető konszenzus hiányára. Ez az **egyik olyan ágazat, amely a legnagyobb mennyiségben állít elő ilyen típusú adatokat** a napi tevékenysége során. Ez továbbá az az ágazat, amely világszerte a legtöbbet fektet adattárolási infrastruktúrákba. A közigazgatási igények, valamint nem

TMX adatmegosztásról szóló keretmegállapodás (Keretmegállapodás) – közigazgatási dokumentumok fordítása során generált adatok. NEC TM PROJEKT.

pusztán az adott területen vagy országon belüli, hanem az EU összes országában beszélt számos nyelv miatt elsősorban azokra az adatokra összpontosítunk, amelyeket a közigazgatás tulajdonában lévő dokumentumok fordítómemóriái hoznak létre.

Rendkívül fontos az adatok további felhasználására és a közigazgatási ágazaton belüli kölcsönös átjárhatóságra vonatkozó ajánlásoknak való megfelelés. Hasonlóképpen nem elhanyagolható a további felhasználás és a kölcsönös átjárhatóság feltételeinek meghatározása.

Nem kérdés, hogy az lenne az optimális helyzet, ha az adatok teljes mértékben hozzáférhetőek lennének, és ha a további felhasználásuk nem igényelne külön engedélyeket, ahogy az a nyílt hozzáférésű adatokról szóló európai irányelvben szerepel.

Mindazonáltal a hozzáférhetőség és további felhasználás biztosítása érdekében bizonyos feltételeknek meg kell valósulniuk, ezért van szükség a licenciákra – ebben az esetben a fordítómemóriáknak a lehető leginkább nyílt hozzáférésűnek kell lenniük. Elsődleges célunk, hogy olyan keretet hozzunk létre, amely a nagyobb mértékű terjesztést és a további felhasználásra irányuló kapacitást részesíti előnyben.

Több mint tanácsos lenne nem létrehozni még több licenciatípust, hanem épp ellenkezőleg, le kellene egyszerűsíteni az *európai digitális menetrend* által javasolt típusokat (Európai Bizottság, 2010).

Jelenleg két fő nemzetközi alternatíva létezik, amely az adatokkal és információkkal kapcsolatos licenciák használatát támogatja, és amely szabályozza és előmozdítja az információkhoz való szabad hozzáférést és azok használatát. E licenciák közé tartozik a Creative Commons (CC), az Apache 2, a GPL és az ODC. A Creative Commons mind az adatokra, mind pedig egyéb dokumentumokra alkalmazandó, míg az utóbbiak kizárólag az adatok terén használatosak. A nemzetközi tendencia szerint az adatokhoz való hozzáférés és azok használata feltételeinek szabályozásához nyílt licenciájú modelleket alkalmaznak, amelyek főleg a CC-n alapulnak, bár léteznek olyan változatok, amelyek az egyes adatportálok és az alkalmazás helye szerinti egyes országok jellemzőihez igazodnak.

Mindennek célja, hogy az egyre inkább digitális adminisztrációt segítse, amely képes **felmérni a tevékenységeinek a befektetés társadalmi megtérülése terén kifejtett hatásait**, ami olyan tevékenységek célja, mint az e Keretmegállapodáson keresztül a közigazgatás számára lefordított szövegekből származó fordítómemóriák által létrehozott adatok megosztására irányuló Nemzeti és Európai Központi Fordítómemória (NECTM).

Ezért mivel jelenleg nincs konszenzus a közigazgatás közzétételi igényeinek eredményeként generált fordítómemóriákból származó adatok kezelésének, használatának és megosztásának szabályozása tekintetében, az egyik javasolható opció az egyes tagállamok meglévő, általános jellegű jogszabályaira hivatkozik. Ennél jobb alternatíva az ezzel kapcsolatos konkrét rendelet az e dokumentumban javasolt és egyoldalú, nem kötelező jellegű és gyakorlati megközelítés „puha szabványain” alapuló szabályozói modell, például egy KERETMEGÁLLAPODÁS formájában.

A Keretmegállapodás a folyamatban részt vevő mindkét oldalt, a közigazgatást és a szolgáltatókat is figyelembe veszi. Először is egyértelművé teszi, hogy a fordítómemória adatainak megosztásával kapcsolatos probléma létezik, valós gond az érintett szervezetek számára, és a beavatkozásra szükség van, azonban elutasítja a mértéktelenséget és a visszaéléseket. Másodszor a Keretmegállapodás kiegészítő és konkrét szabályozói keretet javasol, valamint olyan szisztematikus irányítást, amely rugalmas is, és minden közigazgatás, magánvállalat és tagállam számára adaptálható.

Ebből a célból célszerű és a létrejövő adatok értékével egyre inkább foglalkozó társadalom érdekében elengedhetetlen, hogy az adatok elérhetőek legyenek a felelős vállalkozó vagy a tagállamon belüli központi szerv számára, és minden fordítási szolgáltatási szerződésnek elérhetővé kell tennie a folyamat eredményeként létrejött fordítómemóriákat is a fordított szövegek vagy dokumentumok mellett.

Hasonlóan a NEC TM adatbázis létrehozásával létrejöttek annak feltételei, hogy meg lehessen könnyíteni e fordítómemóriák további felhasználását a hozzáférhetőségüknek, valamint annak köszönhetően, hogy nem kerülnek technikai vagy jogi korlátozás alá, amely nehezítené vagy megakadályozni a további felhasználást.

3. A közigazgatás által létrehozott fordítómemóriák adatainak megosztásával kapcsolatos probléma többdimenziós jellege: a Keretmegállapodás által javasolt védelem.

Jogi jellegéből fakadóan a Keretmegállapodás célja, hogy olyan megállapodás legyen, amelynek végrehajtása az egyes tagállamok gyakorlataival és eljárásaival összhangban, a már most is jellemző és a fordítóipar szolgáltatói számára nem ismeretlen gyakorlatok figyelembevételével kerül sor.

A fentiek alapján egyértelműnek tűnik, hogy a Keretmegállapodást nem lehet olyan közvetlen jogerővel elismerni, mintha autonóm forrásból származó közösségi jogszabály lenne, azonban nem is lehet lebecsülni annak hatékonyságát. A megállapodás teljes mértékben önkéntes, szigorúan attól függ, hogy az aláíró felek mennyiben jogosultak kötelezni a szervezeteket.

Ezért a Keretmegállapodás autonóm megállapodásként értelmezendő, amely inkább gyakorlati eszköz, iránymutatások készlete, amelyek meghatározzák az adatok kezelésére, központosítására és megosztására vonatkozó szabályokat, és a Keretmegállapodás szigorúan kiegészíti a közösségi és nemzeti jogszabályokat.

E tekintetben a nem normatív megállapodások, mint a Keretmegállapodás, hasznos eszközök lehetnek az ajánlattevők/szolgáltatók által végzett munka eredményeként létrehozott fordítómemóriák által generált adatok megosztásának értelmezésével kapcsolatos egyértelműsítés tekintetében.

A Keretmegállapodás szerepe tehát az, hogy egyértelműsítse és meghatározza a közigazgatás jogát ahhoz, hogy a fordítási szerződéseken keresztül létrehozott valamennyi adatot, az eredeti dokumentumok és a fordítás feletti tulajdonjogot kérje, valamint, hogy tükrözze az érintett felek, azaz az ajánlattevő vállalatok (szolgáltatók) és az egyes tagállamok közigazgatási szervei, továbbá az EU e célból kinevezett központi szerve közötti konszenzust.

E tekintetben megjegyzendő, hogy e modell vagy jogi jellegre vonatkozó paradigma leginkább elfogadott formája azt jelzi, hogy léteznek olyan jogi eszközök, amelyek anélkül, hogy megfelelnek a jogi normák hagyományos formáinak, nem zárhatók ki a jog világából és ezért annak kötelező jellegéből, és az aláíró felek határozott kötelezettségvállalását fejezik ki, akik a kompetenciáik ellátására irányuló szolgáltatási szerződést kötnek a jogilag előírt eljárás szerint, és gyakorlatba ültetik a minimális vagy relatív jogi jelleggel rendelkező instrumentumot.

A Keretmegállapodás alapvető tartalma elsősorban a modellek és iránymutatások kialakítására összpontosít, jellemzően reflexív jogi instrumentum.

Végezetül a Keretmegállapodásban materializálódó szabályozási forma teljes mértékben a jelenleg javasolt szabályok és intézkedések új módszereinek és megközelítéseinek, valamint az EU-nak megfelelően van kialakítva, amely leginkább olyan jogi eszközökre támaszkodik, amelyek a jogszabályokat gyakorlatba ültetik át ahelyett, hogy új szabályokat hoznának létre: a jelen esetben meghatározzák a jogszabályok, szerződések és/vagy licenciák szerint szabályozott adatbázisokban szereplő információkhoz való hozzáférést, azok használatát és esetleges ismételt felhasználását.

Az EGK-n belül a nyílt hozzáférésű adatokról szóló közlemény és az Európai Bizottság módosító javaslata arra irányul, hogy az adatok legyenek nyílt hozzáférésűek, valamint támogatja az információs piacot, amelyben központi szerepet tölt be a közszféra információinak további felhasználásáról szóló, 2003. november 17-i 2003/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv jóváhagyása.

Ezt ki kell egészítenünk a közszféra információinak további felhasználásáról szóló irányelv 2011 végén bevezetett felülvizsgálatával, amely az európai digitális menetrend részét képezi, amelyet az Európai Bizottság kezdeményezett (2010-ben), és amelynek célja, hogy előnyben részesítse az Unión belüli online szolgáltatásokat, és prioritásként kezelje a további felhasználásra szánt közérdekű adatok nyílt forráskódúvá tételét, a

tartalomcserére irányuló engedélyezési rendszer egyszerűsítését, valamint az interoperabilitásra vonatkozó szabványok végrehajtását.

5. A Keretmegállapodás szabályozói opciója

Az Európai Unióban állami szervek birtokában lévő közérdekű adatokat külön kell kezelni a közsféra információinak további felhasználásáról szóló 2003. és 2013. évi irányelvek alapján, amelyek előírják, hogy a közigazgatási dokumentumokat közzé kell tenni a közigazgatási szervek által kereskedelmi vagy nem kereskedelmi célból birtokolt valamennyi adattartalom további felhasználása céljából, függetlenül az adathordozótól (papíron írott vagy elektronikus formában tárolt vagy hang-, kép-, audiovizuális anyag). Ennek értelmében az általános elv az, hogy az ilyen adattartalmakat ingyenesen kell elérhetővé tenni, ha díjat alkalmaznak, az „nem haladhatja meg a sokszorosításból, elérhetővé tételből és terjesztésből eredő határkötségeket” (6.1. cikk).

Röviden a Keretmegállapodás lényegében „ajánlás”, amely minimális vagy relatív jogi jellegű alapul, és a meglévő szolgáltatási szerződésekre és az ex profeso létrejövő adatokra (fordítómemóriákra) vonatkozik. Ez az „ajánlás” a gyakorlati meghatározása annak a kötelezettségnek, amely szerint az adathordozótól vagy a formátumtól függetlenül meg kell osztani a közigazgatási szerződések alapján végzett fordítási szolgáltatásokból származó fordítómemóriák formájában generált adatokat.

6. A Keretmegállapodás tartalma: a megállapodás által előnyben részesített irányítási rendszer a fordítómemóriákból származó adatok továbbítására.

A fordítómemória nyelvi adatbázis, amely folyamatosan tárolja a szakemberek által létrehozott párhuzamos fordításokat annak érdekében, hogy azokat a jövőben újra lehessen használni, hogy nagyobb terminológiai és stilisztikai konzisztenciát lehessen

biztosítani, valamint az új szövegek és a korábbi, már elkészített fordítások közötti teljes vagy részleges találatokkal megtakarítást lehessen elérni.

A **fordítómemóriák digitális adattárak**, amelyek az eredeti nyelvű tartalomból származó szövegsorokból, valamint az azokkal összekapcsolt, más nyelvű fordításokból állnak. Ezek a szövegek fordítási egységek szerint kapcsolhatók össze hatékonyan. A fordítási egységek, amelyeket az ekvivalensükkel együtt tárolnak, különböző módokon határozhatók meg (lehetnek mondatok, bekezdések, szavak, szócsoportok stb.), jellemzően a mondat végét vagy az új bekezdést jelölő írásjelek a leggyakoribb, alapértelmezés szerinti elválasztók a számítógéppel támogatott fordítási rendszerek esetén.

A fordítómemóriák (a továbbiakban: TM-ek) fő funkciója, hogy mondatok esetén teljes vagy részleges javaslatokat vagy találatokat, szavak esetén pedig konkordanciatalálatokat adjanak ki. A fordítás során a TM-adatbázisban a forrásnyelvi szegmensekre vonatkozó keresés indul. Ha a TM-ben van olyan szegmens a forrásnyelven, amely teljes vagy részleges találat, ezt a szegmenst a rendszer felkínálja a fordítónak az adatbázisból származó fordítással, valamint az adatbázisban a szegmensen elmentett minden további információval együtt. A számítógéppel támogatott fordítási eszközök (CAT-eszközök) különböző hasonlósági fokozatokat jelenítenek meg (az iparágban ezeket *részleges* találatként ismerik). A fordítóiparban ezek a találatok körülbelül 50–65%-tól lehetnek hasznosak a nyelvészek számára, és az árazás is úgy van meghatározva, hogy tükrözze a teljesen új fordításokba és a hasonló javaslatokkal vagy az ugyanazon kontextuson belül százalékos találattal rendelkező fordításokba fektetett energiát. A 100%-os hasonlóság a kért mondat és az adatbázisban található azonos mondat közötti teljes találatnak számít.

A fordítómemóriák cseréjére használt ingyenes formátum a TMX (Translation Memory eXchange), általában az 1.4b verzióban. Ez a DTD (*document type definition*) típusú XML-standard. Az OSCAR-bizottság hozta létre (Open Standards for Container/Content Allowing Re-use).

TMX adatmegosztásról szóló keretmegállapodás (Keretmegállapodás) – közigazgatási dokumentumok fordítása során generált adatok. NEC TM PROJEKT.

A TMX-formátum alkalmazásán keresztül a személyek és vállalatok könnyebben együtt tudnak működni a fordítási projektek során. A TMX-formátum ezenkívül megkönnyíti a számítógéppel támogatott fordítási rendszerek közötti migrációt, ami segíti a kínált technológiák közötti versenyt és az állandó fejlesztésüket, amely arra irányuló, hogy mások legyenek, mint a versenytársak. Más nyílt szabványokhoz hasonlóan ezt a formátumot azért alakították ki, hogy csökkentse a kompatibilitással kapcsolatos problémák mértékét, előmozdítsa a nyelvi erőforrások további felhasználását, egyszerűsítse az adatok cseréjét, és ezáltal ösztönözze a technológiai innovációt.

A Keretmegállapodás célja, hogy – ahogyan megfogalmaztuk – kialakítsa az európai közigazgatás által kötött fordításslétrehozott adatok megszerzésére irányuló „bevált gyakorlatok keretét”, a NEC TM szoftverrendszer, valamint az Európai Bizottság által a kétnyelvű adatok közigazgatás általi központosítására irányuló jegyzőkönyv elfogadása érdekében kialakított adatközpontosítási irányelvek végrehajtásán keresztül annak megszervezését, annak használatát és általánosságban a társadalom és a tagállamok számára nyújtott előnyeit, a nemzeti Big Data korpuszának létrehozásában nyújtott segítséget, továbbá az egyes nemzeti közigazgatások által európai szinten relevánsnak ítélt részek megosztását.

Ebből a célból a nemzeti számítógépes infrastruktúrákon tárolt adatok központosítását az adott tagállam illetékes szerve fogja irányítani, például a digitális fejlődésért felelős államtitkárság vagy az adott tagállam illetékes minisztériuma. A Keretmegállapodásba való belépés esetén, és amennyiben az illetékes hatóság úgy határoz, ezek az adatok megoszthatók magasabb szinten is az Európai Bizottság illetékes szervével (pl. ELRC-Share).

Ennek értelmében az első lépés a nemzeti szinten a közigazgatás által létrehozott fordítómemóriákból származó adatok központosítása e Megállapodás elfogadásán keresztül, majd ezt követően és ezzel összhangban azok páneurópai szervvel történő megosztása a közigazgatások vagy egyéb uniós tagállamok előnyére. A „Nemzeti és Európai Központi Fordítómemória” (NEC TM) szoftver használata bemeneti és kimeneti kapcsolatot fog biztosítani a közigazgatások számára, amelyek képesek lesznek magán jelleggel tárolni a fordítási memóriáikat központi szerverről, és megosztani azokat

TMX adatmegosztásról szóló keretmegállapodás (Keretmegállapodás) – közigazgatási dokumentumok fordítása során generált adatok. NEC TM PROJEKT.

azokkal, akik nemzeti szinten hatékonyabbá és költségtakarékosabbá kívánják tenni a munkájukat (jellemzően belső fordítók vagy külső szolgáltatók), nemzeti Big Datát létrehozni, és kiválasztani azokat az adatokat, amelyekre szükségük van, a központi szerveren, ahol az európai központi fordítómemória található.

Kapcsolat a magánvállalatokkal és a TMX átruházása

Az ajánlattevők (szolgáltatók) által végzett fordítói munka magában foglalja az általuk a szolgáltatás nyújtásának eredményeként létrehozott fordítómemóriák rendelkezésre bocsátását. Ennek érdekében a tagállam, régió vagy község hivatalos lapjában megjelenő értesítésben, azaz az ajánlatkérő oldalán szerepelnie kell a NEC TM Keretmegállapodásra vonatkozó kikötésnek, beleértve a CPV CODE-ot, amely meghatározza, hogy A FORDÍTÓMEMÓRIA ADATAIT AZ ILLETÉKES NEMZETI HATÓSÁG SZERVERÉRE KELL FELTÖLTENI annak érdekében, hogy a jövőben amennyiben az illetékes nemzeti hatóság úgy ítéli meg, azokat meg lehessen osztani az Európai Bizottság meghatározandó szervével (ELRC-Share vagy hasonló kezdeményezés például).

E célból az ajánlattevő vállalatok (szolgáltatók) a létrehozott fordítómemóriákat a munkájukkal együtt fogják leadni, alkalmazva a visszaható hatály tilalmának elvét, amely azt jelenti, hogy a Keretmegállapodásnak nem lehet visszaható hatálya, és ez a kötelező jelleg csak azon kikötés elfogadásától és aláírásától alkalmazandó, amely alapján a felek vállalják, hogy az elvégzett munkával együtt rendelkezésre bocsátják a fordításuk során létrehozott párhuzamos adatokat (TMX-ben vagy hasonló, kompatibilis formátumban).

7. SZELLEMI TULAJDON ÉS AZ ADATBÁZIS HASZNÁLATÁRA VONATKOZÓ FELTÉTELEK

A szellemi tulajdonnal kapcsolatban nem kérdés, hogy a szerződésnek megfelelő munka teljesítése során létrejött adatok, amelyek tekintetében a fordítást odaítélték, teljes mértékben és kizárólag a közigazgatás tulajdonát képezik, amely a fordítás tárgyát képező eredeti szöveg szerzője vagy kezelője.

Nem hagyható figyelmen kívül a tény, hogy mivel legtöbb esetben az információ a közigazgatásból származik, a közérdekű információk ismételt felhasználására és a közérdekű adatok közzétételére vonatkozó jogszabályokat is figyelembe kell venni.

Ennek értelmében a sikeres ajánlattevő (szolgáltató) kizárólagosan és időbeli vagy területi korlátozás nélkül lemond a támogatástól vagy formátumtól függetlenül létrehozott valamennyi dokumentáció- vagy adattípusra vonatkozó jogokról, beleértve a sokszorosítási jog terjesztését és átalakítását.

Ennek következtében az ilyen fordítómemóriák által létrehozott adatokat a sikeres ajánlattevő nem használhatja fel semmilyen lukratív célból, és csak arra használhatja, hogy tájékoztatást nyújtson, ha erre szükség van az elvégzett munka szempontjából.

Szellemi tulajdon és az adatbázisok használatára vonatkozó feltételek.

A DGT-TM adatbázis az Európai Bizottság kizárólagos tulajdona. A Bizottság ingyenesen, az egész világra kiterjedően és e jogok védelmének ideje alatt nem kizárólagos jogot ad a további felhasználást végző szervezeteknek minden olyan használatra, amely megfelel a bizottsági dokumentumok ismételt felhasználásáról szóló, 2011. december 12-i bizottsági határozatban foglalt feltételeknek (az Európai Unió Hivatalos Lapja L 330, 2011. december 14., 39–42. o.).

Az adatbázis vagy az abban foglalt strukturált elemek ismételt felhasználását azonosítania kell az ismételt felhasználást végzőnek, aki köteles megadni a használt dokumentumok forrását: a weboldal címét, az utolsó frissítés dátumát, valamint a tény, hogy az adatok az Európai Bizottság tulajdonában állnak.

Az adatbázis ezért optimális a tagállamok NEC TM verziójának kezdeti feltöltéséhez.

8. ADATVÉDELEM AZ (EU) 2016/679 RENDELET ÉS AZ (EU) 2018/1725 RENDELET ALKALMAZÁSA

TMX adatmegosztásról szóló keretmegállapodás (Keretmegállapodás) – közigazgatási dokumentumok fordítása során generált adatok. NEC TM PROJEKT.

A közigazgatás és a sikeres ajánlattevő közötti szerződések teljesítése alapján kezelt személyes adatok tekintetében mindkét fél köteles betartani az alábbi általános adatvédelmi szabályokat.

A 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet, valamint a Keretmegállapodást elfogadó egyes tagállamok hatályos adatvédelmi jogszabályainak való megfelelés, továbbá a természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. október 23-i európai parlamenti és tanácsi rendelet.

VÉGSŐ KÖVETKEZTETÉSEK.

A közigazgatás a nyelvi technológiák iparágának előmozdítójaként a természetes nyelvek feldolgozására és az automatikus fordításra irányuló közös platformok létrehozásával, valamint a közszféra információinak további felhasználására irányuló erőforrások kialakításával köteles adatmegosztási szabályzatokat létrehozni, valamint lefektetni a valós és hatékony adatmegosztás alapjait a folyamat valamennyi résztvevője számára, továbbá biztosítani, hogy a folyamat közigazgatáson kívüli résztvevői pályázatukban aláírják a kikötést, és vállalják, hogy a munkájuk leadásával együtt rendelkezésre bocsátják a fordításuk során létrehozott adatokat (fordítómemóriák), amelyek mindenki számára felbecsülhetetlen értékű nyelvi erőforrásokat jelentenek.

REFERENCIÁK. Ferrer-Sapena és mások (2011) a közérdekű adatokhoz való hozzáférésről szóló cikkükben; Ferrer-Sapena és Peset (2012) a kulturális adatok további felhasználásáról, illetve Ramos Simón és mások (2012) az európai adatportálokról szóló tanulmányukban.

Licensing Open Data: A Practical Guide for the Higher Education Funding Council for England (Korn and Oppenheim, 2011). Szintén érdemes megemlíteni a „*Guide to Open Data Licensing*” c. művet (Open Knowledge Foundation, n. d.), valamint az *európai digitális menetrendből* származó iránymutatásokat (Európai Bizottság, 2010).